

KIÜRTÖS

Pilisszentlászlói Hírmondó

Önkormányzati támogatásban nem részesülő cenzúramentes havilap

Májusfa állítás

A májusfa felállításának legjellemzőbb, hagyomány szerinti időpontja a május 1-jét megelőző nap délután/este volt. A két háború között divatba jött a szerenád, az éjjelzene május 1-jén. Amelyik lánynak már volt udvarlója, az május 1-jén kapott májusfát. Hegyvidéken tölgy és nyárfa volt, de állítottak vadkörte, orgonát, vadpiszkét is. A fákra színes papírszalagokat akasztottak. Ezután szerenádokat adtak, amit a lánynak fogadni illett egy szál gyufa meggyújtásával. Szerenádokat követően a lány kiment és borral kínálta a legényeket. Ez a szokás egyes falvakban még napjainkban is élő hagyományként van jelen. A hajdon lányok kapuját bekötözik, hogy ne tudjon megszökni, és a kerítés elé díszes (általában krepp) szalagokkal feldíszített fát állítanak, amire kisebb nagyobb ajándékokat (italok, ajándécsomagok, parfüm,

virág, ékszerek, lufikat stb.) is köthetnek az udvarlók. Egy kerítés előtt az illendőség szerint egy fának szokás állnia, de előfordul, hogy versengés alakul ki a faállítók között, ilyenkor kettő vagy több fa is kerülhet a kerítés elé. gyes vidékeken a májusfaállítás alternatívája az udvarlók részéről a májuskosár köttetése. Ez egy nagyobbacska kosár, teli ajándékkal és színes virágokkal, szalaggal átkötve.

Májusfa kitáncolása

A májusfák kidöntése járt együtt általában nagyobb ünnepélyességgel, táncmulatsággal. A májusfa ledöntésének szertartásos mozzanata volt a fa körültáncolása, a májusfára mászás. Különösen nehéz volt a lehúzott kérgű, magas fát megmászni. Azé lett a tetejére erősített ital, akinek ez sikerült. A legények gyakran megtréfálták egymást azzal, hogy az üvegbe paprikás vizet tettek. Némely településeken hagyományörző rendezvényként éledt újjá a rendszerváltást követő időszakban a májusfaállítás szokása, egy közös, községi fa felállításával – az adott község főterén vagy valamelyik frekventált közterületén –, majd május végén a kidöntésével. Ilyenkor általában az állításhoz és a kidöntéshez egyaránt kapcsolódhat valamilyen települési ünnepi rendezvény, táncos mulatság. Legénykoromban még abban az Átkosban, a dicsőnek nem igazán mondható Kádár korszakban még itt a kicsi falunkban előfordult, hogy tíznél több májusfa lett felállítva. Nagy versengés volt a legények között, kinek a fája magasabb és szebb díszítésű.

Anyáknapja

Az anyák napja világszerte ünnepelt nap, amely az anyaságot és az édesanyák tiszteletét hirdeti, és története az ókori kultúrákig nyúlik vissza. Az anyák napjának ünneplése az ókori Görögországra és Róma kultúrájára vezethető vissza, ahol az anyaságot és a termékenységét szimbolizáló istennők, tiszteletére tavaszi ünnepségeket tartottak. Az ünnep később a keresztény hagyományokban is megjelent, különösen az Egyesült Királyságban, ahol a húsvétot követő negyedik vasárnapon, az úgynevezett "Anyák Vasárnapján" ünnepelték az édesanyákat.

első anyák napi ünnepséget 1925. március 8-án tartották. Az ünnep azóta folyamatosan népszerűvé vált, és a családok számára lehetőséget ad arra, hogy kifejezzék szeretetüket és hálájukat édesanyáik iránt.

Hagyományok

Az anyák Napja során a családok virágokkal, ajándékokkal és különféle meglepetésekkel kedveskednek az édesanyáknak. Az ünnep célja, hogy elismerjük az anyák áldozatos munkáját és szeretetét, valamint hogy hangsúlyozzuk az anyaság fontosságát a társadalomban.

Ünneplés Magyarországon

Magyarországon az anyák napját május első vasárnapján ünneplik. Az ünnep ötletét Petri Pálné, egy államtitkár felesége hozta Amerikából, és az

Az anyák napja, tehát nemcsak egy ünnep, hanem egy lehetőség is arra, hogy kifejezzük hálánkat és tiszteletünket az anyák iránt, akik mindennapi életünk elengedhetetlen részei.

F R

Egy mondat egy gondolat

- Úgy éljen szavaidban és tetteidben az Isten, mint tengervízben a só!
- - Megfagy az aki nem melegít!
- Javítsd meg a világot, vele javulsz magad is!
- Segítsd jó útra térni a bűnöst!
- Aki másnak világít, maga is látja az utat.
- A jó akarat jótettet szül, a jótett jóakaratot.
- Tetteiddel tanítsd a jót!
- Terhe a földnek, aki csak magának él.

- Imádd az Istent, szeresd a másik embert, kilve és takarékosan használd a tárgyakat!
- Aki Istennek hiszi magát, embernek is kevés.
- Ne várj arra, hogy mások végezzék el a rád szabott feladatot!
- Minden tettet előtt hallgasd meg Isten tanácsát!

Csider Sándor gondolataiból kiválogatta:
Dobay Pál erdőmérnök kedves közlése

Kedves Rudo,

már nem akarok ismét dicsérni, mert ismét nagyon jó a lap. Azért viszont hadd mondjak köszönetet, hogy a választások lefolyását és eredményét minden résztvevő szempontjából elemzed, és mindkét félnek teret nyitasz arra, hogy

kifejtse a véleményét. Végre nem "kormánypártra" meg "ellenzékre" bontanak minket, hanem honfitársakról beszélnek, akiknek joguk van különféleképpen gondolkodni, és ezért nem jár büntetés!

Üdv: Dr. Csere Péter

Honfoglalás

1130 éve történt a magyar törzsek honfoglalása a Kárpát- medencében.

A parlamentben található Munkácsi Mihály festménye, amin Árpád fogadja Svatopluk hódolatát. Történelmi tények szerint viszont a nagy Svatopluk 894-ben, kettő évvel a honfoglalás előtt (48 évesen) meghalt. A honfoglalás viszont 896-ban történt! Országházunkat amely viszont a világ összes országházai közül a legkülönb Imrich Steindl az echte sváb tervezte, és igen nagy többségben, azok a „butatótok” építették!

Losonci Miklós

Faluvégi kereszttek

A faluszéli keresztet községünkben is, ahogy az elnevezésük is tanúsítja a faluból kivezető utak mentén, tehát a településen kívül helyezték el szlovák ajkú római keresztény hitvallású elődeink. Ezek a kereszttek szimbolikusan, a keresztényi hit szerint védelmezői voltak a falunak. Köszöntötték az érkezőket, illetve az elindulókat. Gonoszűző céllal Magyarországon már a középkori évszázadokban is állítottak kőkeresztet, elsősorban az útkeresztelődések mellett. A kereszt állítás szokása különösen a 18. századi barokk időkben vált igazán gyakorivá. A jobbágyfelszabadítás utáni magyar parasztság ereje is gyarapodott ahhoz, hogy a kőkereszték építésének

költségeit viszonylag könnyen viselni tudja. Ezért különösen sok útszéli keresztet állítottak a 19. század második felében. A keresztállítás már önmagában is jellegzetes vallásos megnyilatkozás. Szabadtéri keresztjeink nagy részét nem az egyház állította, hanem a hívek fizették költségüket. Az egyház csak felszentelte, megáldotta az egyéni buzgóságból állított keresztet. A feszület felszentelése nem volt magától érthető. Csak akkor

történhetett meg, ha az állítató alapítványt tett, amiből a létesítményt fenn tudták tartani.

ÖRÖK EMLÉKEZET OKÁÉRT

Igen méltó helyre fog kerülni faluvégi Krisztus keresztünk.

A felszentelés ünnepélyes keretek között történt.

Bemutattak a helyszínen egy szentmisét, prédikációval. A felszentelés után vendégséget tartottak. Egyes családok a felszentelés évfordulóját is ilyen keretek között ünnepelték meg. Az út menti feszületeket a régi falusi nép életében jelentős szerepet játszottak. Nálunk szülőfalunkban a

Szentendrei úton lévő keresztet, búcsúzó keresztnek is hívták elődeink. Ennek valós alapja van! Amikor valamelyik családból hosszabb útra, vagy hosszabb időre elindult valaki, akkor a hegytetőre kísérte családja, sokszor rokonok ismerősök is. Itt a katolikus hitünk szerint közösen imádkoztak a távozó szerencsés hazatérésért. Búcsúk alkalmával is csoportosan mentek a kereszttekhez, ahol énekeltek és imádkoztak, nálunk

a búzaszentelés szertartását is a keresztek körül végezték. Szent Vencel – a mi nyelvünkön (Vendelik) emlékműtől kicsit távolabb lévő jelenleg is igen szépen felújított és karban tartott kereszt környékén.

A keresztek helyei fontos pontok voltak a térképeken is. Segítették a tájékozódást.

A keresztek tisztelete általános volt a Nagy Magyarország - Velké Uhersko területén az ott lakó számos nemzetiség körében is. Az arra járó férfiak megemelték kalapjukat, míg a nők keresztet vetettek. Gyakran imádkoztak előtte egyénileg, de néha több asszony, esetleg egy egész rózsafüzér társulat kereste fel a falu keresztsjeit. Ilyenkor virágot, koszorút vittek rájuk, és szükség esetén esőért könyörögtek.

Nálunk Pilisszentlászlón legutóbb még abban az „ÁTKOSBAN” (Így lett elnevezve az egyenlőség,

testvériség szabadság eszméit, ígérő szocializmust építő rendszerünk) Csizmadia atyával igen sokan hosszú processzióval indultunk megszentelni a néhai Kocskovszki Géza falunkbéli kétkezi áldozatos munkájával felújított, és az óta is gondos kezek munkájának köszönhetően igen szépen van díszítve.

Befejezésül idézet Müller Péter költőnk verséből

„Kereszt a sorsod (...).

Nem mások teszik rád, te hoztad magaddal

Születni élni, meghalni nehéz.

Embernek lenni nehéz!

S ha ezt tudod, és ha ebben mégis mélységes

Értelmet, sőt gyönyörűséget találsz

Boldog ember leszel.”

Önkéntesek napja Szentendrén Ünnep és bemutatók a Postás strandon

Május 1-jén, az Önkéntesek napján, a Postás strand adott otthont a hagyományos családi majálisnak Szentendrén. A rendezvény középpontjában idén is a helyi közösségek és önkéntes szervezetek munkájának elismerése állt.

Az ünnepség kiemelt eseményeként a Szentendre Város Önkéntes Tűzoltó Egyesület ünnepélyes keretek között vehette át és szentelhette fel a Wertheim testvérváros által adományozott MAN tűzoltójárművet. Emellett a ProFilli Alapítvány pályázatán elnyert eszközök átadására is sor került,

amelyek tovább erősítik az egyesület felkészültségét.

A hivatalos programokat követően látványos műszaki mentési bemutatót tartottak a tűzoltók, amely nagy sikert aratott a kilátogatók körében. A közönség emellett megtekinthette az Országos Polgárőr Szövetség lovas tagozatának bemutatóját is, ahol két lovas kápráztatta el a nézőket.

A szentendrei önkéntes napon számos érdeklődő vett részt, és több egyesület, közösség is képviseltette magát. A jó hangulatú rendezvény méltó módon ünnepelte a közösségi összefogást és a május 1-jei hagyományokat.

Egyesületünk képviselőjében Mihics József elnök vett részt az eseményen, Antal István, a szervező egyesület parancsnokának meghívására. Ezúton is köszönjük a meghívást, és gratulálunk a színvonalas rendezvényhez a Szentendre Város Önkéntes Tűzoltó Egyesület tagjainak!

Pilisszentlászlói Polgárőr-és
Önkéntes Tűzoltó Egyesület

Tetszettek volna megbecsülni derék nemzetiségeinket

A korrektség kedvéért, Losonci Miklós barátom írását ki kell egészítenem, azzal, hogy Isten éltesse minden nemzetiségünket, akik izzadtsággal, és ha kellett vérükkel is áldoztak a közös haza Magyarországon oltárán! Sajnos nem mindig lettek megbecsülve. Szlovák előnévvel még kalauz, vagy egyszerű vasúti bakterek, és sorolhatnám, sem lehettek elődeink.

Nemzetiségeink nélkül pedig nem lett volna VELKÉ UHERSKO, de mondhatnám németül, délszlávul, románul, ruszinul, és számos nemzetiségünk nyelvén, melyek részei voltak a közös hazánknak Nagy Magyarországnak. "Tetszettek volna megbecsülni a nemzetiségeket". Akiket degradálóan, neveztek el: drótostótoknak, buta svábnak, bocskoros románnak, hülye oláhoknak, bosnyákoknak, és sorolhatnám tovább. Annak ellenére, hogy nagyon sok nemzetiségi magyar nevet vett fel, a Trianon előtti Nagy

Magyarország területén az akkori statisztikai jelentés szerint is az elnyomott nemzetiségek voltak többségben. A tények bizony makacs dolgok, amikről ha nem is ildomos beszélgetni, azért tények maradnak!

F R

Még várni kell

A teljes rendszerváltozásra még várni kell - Na kompletnú zmenu systému si ešte musíme počkať - Wir müssen noch auf die vollständige Systemumstellung warten.

Nagy érdeklődéssel olvastam az áprilisi Kürtöst, s annak is az országgyűlési választásokhoz kapcsolódó cikkeit. Az eredmény több mindenre rávilágított. A címet azért írom ki több nyelven, mert ebben a csodálatos fekvésű faluban ezeket a nyelveket érti és beszél a falu egy része. Természetesen ez így érthető igazán. Szóval a változás nem elég országos magasságokban, hanem az egyes településeken is meg kell jelennie.

Azt sajnálattal vettem tudomásul, hogy ebben a faluban a változások szele igen nehezen jut el, mivel a hegyek felfogják azokat. Lassan két éve volt az önkormányzati választás, de azon kívül, hogy az önkormányzatainkban személyi változások voltak, minden maradt a régiben. Ismeri a közérdekű bejelentésről szóló törvényt, az nem hiszem, mert már korábban is észrevételeztem,

a lakosok az IGAZI MUNKAADÓK. A megálmodott és a nehezen megvalósult projektek a lakosokért legyenek, s ezzel a falunk valóban szépüljön. Talán a Tölgyfa utcai probléma is meg fog oldódni ezen cikk után.

Köszönöm a figyelmet. Ďakujem za vašu pozornosť. Vielen Dank für Ihre Aufmerksamkeit.

Schweickhardt Gotthilf

Fülhasogatás

A suk – sükkölés a felszólító mód használata kijelentő mód kifejezésére. A rendszerváltás óta viszont annyira félnek a TV bemondók, hogy iskolázatlannak látszanak, hogy már a felszólító mód kifejezésére sem hajlandók használni az ott helyes sükkölést. Pl. „Lássuk a medvét!” ban-ben teljesen kikopott pl: Munkában vagyok, helyett helytelenül „munkába vagyok”. Munkába csak

menni lehet, lenni nem. A fülzsír gyors és biztonságos eltávolításának lenne értelme, de „a gyors és biztonságos, hanem a fülzsír. Fülhasogató reklám naponta többször a TV-ben. Az ellentétes értelmű. Eredetileg a suk – sükkölésre mondták, hogy ez „hasogassa a füleket.”

Losonci Miklós

Pec

Számtalan nyugati nyelvben, például a franciában is ez a szó pestist jelent. Pedig a szláv pec – sütő (kohó) szóból ered akárcsak Pécs megnevezése. Budát viszont németül Olen-nek hívták ami szintén Kályház (kohót) jelent. Szóval a pestis eredetileg a mongóliai mormoták betegsége volt, mert a föld alatti üregekben biztonságosan fél éveken keresztül alhattak, de az élősködők is hemzsegték ott. A mongolok imádták a mormotahúst, de azt

mondták, ülj a lovadra, és három napig lovagolj el onnan egy irányba. Biológiai fegyverként használták. A krími várostromoknál pestises halottakat dobtak át a várfalakon. Velencei hajósok hozták a kórt Európába, ahol a népesség egyharmada kipusztult de még a háziállatok is fertőzött bolhák csípésétől. Penicillinnel gyógyítható kór.

Losonci Miklós

Johannes Gutenberg

A könyvnyomtatást feltaláló német ötvös mester, ötszázötvennyolc évvel ezelőtt ezen a napon halt meg. Jó szeme lehetett, mert észrevette: a másolt szavak türelmetlenkednek, izegnek - mozognak, kikívánkoznak a kolostorok szűk falai közül – a kevesektől a sokakig, a kiválasztottaktól a tömegekig akarnak eljutni. És Gutenberg kaput nyitott a nyomtatott szavaknak s kaput nyitott a tudás forradalmának. A nyomdagépről ezt mondta: „Ez egy gép, valóban, de egy olyan gép, amelyből kiapadhatatlan folyamként árad majd az Ige... Az igazság forrása fakad belőle: mint egy új csillag, szétoszlatja a tudatlanság sötétségét, és olyan fényt gyújt az emberek között, amelyet addig nem ismertek.”

Bárcsak az egész magyar sajtó példát venne rólatok!

Vasvári Éva

Mogyorósbányai zenekar

1924-2024

A zenekar gyökerei immár évszázados múltba nyúlnak vissza.

Az első - zenekarhoz köthető - mogyorósi emlék egy olyan kotta, melyen 1907-es dátum szerepel, de egyéb dokumentumok alapján az együttes 1924-ben alakult néhány zenét szerető, helybéli bányász ötletétől vezérelve.

Az együttest kezdetben autodidakta zenészek alkották, akik a helyi és környékbeli zenei igényeket elégítették ki muzsikájukkal, egymásnak, egymásért zenéltek. A fúvószene szeretete erősen kötődik a környék sváb és szlovák nemzetiségéhez. Az együttes hamar fejlődésnek indult, falun kívüli szereplésekre is kaptak felkéréseket, de mindvégig szem előtt tartották a helyi lakosság igényét. A zenekar számtalanszor vett részt a falurendezvényeken, ünnepeken, esküvőkön, bálokon és temetéseken. Ahogy a mai idősök mondják: a zene a bölcsőtől a sírig kíséri az embert.

A jubileum alkalmából készítettünk egy ünnepi kiadványt, melyben összegyűjtöttünk minden fontos információt a zenekar - felidézhető - múltjából.

Mit jelenthetett ez Mogyorósbányán?

Mogyorósbánya bányásztelepülésként a 20. században aktív bányászérettel rendelkezett,

amelyhez hagyományosan fúvószenekar is kapcsolódott. A korabeli országos gyakorlat alapján nagy valószínűséggel:

- A bányászzenekar részt vett a május 1-jei zenés ébresztőkben, amelyek a nap hivatalos megnyitói voltak.
- A zenekar kísérhette a helyi felvonulásokat, amelyekben a bányászok, iskolások, civil szervezetek vettek részt.
- A délutáni majálisokon a zenekar fellépései biztosították a hangulatot, ahogy más bányásztelepüléseken is szokás volt.
- A zenekar szerepe különösen erős lehetett a szocializmus idején, amikor a bányászok és a munkások ünnepe kiemelt jelentőséget kapott.

Kigyűjtötte... F R

Szlovák esküvő

Május 7-én Piliš Kestúc önkormányzata rendkívül sikeres eseményt szervezett, amely újraélesztette a helyi szlovák hagyományokat. Bár alapvetően "csak" megrendezték, de egyáltalán nem hamisítottak, a Kestúcka szlovák esküvője a Komárom-Esztergom megye önkormányzatának "TOP 5.3.1" egyeztetése keretében született. Együtt a társadalmak fejlődéséért Dorogban és környékén."

Az esküvő számos vendége, rozsmaringal díszítve, főként népi jelmezben, gyűlt össze a Jozef Petrik Regionális Ház udvarán, hogy vidám kérdést

tegyenek a menyasszony szüleitől a Szlovák Páva Kör nagylelkű segítségével, amely a híres szlovák Santovská hangulatú zenekarral együtt Az egész félnapos eseményt zeneileg és minden lehetséges módon kísérték. A vőlegény menyasszonyával tartott ünnepséges ceremónia egy esküvői körmenettel folytatódott a templomba, ahol a korábbi szlovák alkalmi dalokat is újraélesztették,

majd több utcán át az esküvő fő helyszínéig. A Felvilágosodás Háza előtt az ifjúházásoknak különféle vidám próbákat kellett leküzdeniük, hogy a hagyományos ebéd után megkezdődhessen a bál ünnepe, amely késő estig tartott.

Fotó: Imrich Fuhl

Elmúlik

Minden emberi hülyeség is, de sosem nyúlnak el csak még több új hülyeség keletkezik. A téli nyári időszámítás is egy ilyen tervszerű, precíz hülyeség 50% -ban. A kivételek erősítik a szabályt! Vagyis minél több a kivétel annál erősebb a szabály?

Vegyünk egy példát: Nincs vonalas, otthoni internetem van. Viszont egy beltéri egységgel 10

évig nézhetem a”mindig TV-t.” Pontosan 10 csatornát, előfizetés nélkül, teljesen ingyen. A csatornák fele követi a téli – nyári időszámítást a program keresőjében, a másik fele nem. Így lehetetlen megúsni az „átvergődést.”

Losonci Miklós

VÁLASZ

Egyed Ferdinánd Dudás Vilmosnak

Kedves Vilmos! Nem akartam válaszolni, de engedj meg néhány gondolatot. Júdás 30 ezüstpénzért árulta el Jézust. A te szinonimád szerint Magyar Péter is ezt az utat járta.

Viszont ő nem 30 ezüstpénzért lépett erre az útra. Most azt hagyjuk, hogy mit kellett átélnie a Fidesz támadásai miatt 2 éven keresztül, míg révbe ért. Ezt a hatalmas teljesítményt csak nagyon - nagyon kevesen tudták volna végigvinni, vagy szinte senki. A teljesítményt el kell ismerni, akkor is, ha FÁJ! Mellékesen két dolog:

1. Júdás elárulta Jézust, Péter - a főpápa viszont megtagadta.

Ő viszont később bűnbocsánatot nyert.

2. Nyilván a mi lett volna, ha teória nem létezik, de gondolj bele. Magyar Péternek mennyire eshetett jól, hogy a feleségének kell lemondani Orbán Viktor helyett- meg Novák Katalinnak, ahonnan elindult az egész. Én is meg tettem volna. Maradok tisztelettel, jó egészséget kívánok neked, és szokj hozzá a gondolathoz, hogy a FIDESZ - nek vége.

Mint az MSZP-nek, meg valószínű a DK- nak is, ami nagy szívfájdalmam. Orbán soha nem tér már vissza. Egyébként Orbán meg Sziójártó - véleményem szerint- elárulta Magyarországot!

Nagy Lajos király hitvese

Kotromanics Erzsébet 48 évet élt – megölték. A krónikások szenvedélyes és célratoró asszonyoknak írnak le, aki azonban gyakorta elhamarkodta döntéseit. Története egy elszánt nő históriája, akit felfalt a viszálykodó, hatalmas politika. És önnön tüzes lelke, hogy őrizze a dinasztiát, s leányának megmentse a koronát. Íme a rövid története: A középkori Magyar Királyságban férfikézen volt a jog, ám 1382-ben mégiscsak megkoronáztak egy finomlelkű leányt. Ő Mária volt, aki apját, Nagy Lajos királyt 11 évesen követte a trónon. Mivel névleges volt a hatalma, helyette anyja, Kotromanics Erzsébet uralkodott. Ő aztán keményen állt a lábán, merészen szembeszállt az ellentábor főuraival, akik nem nézték jó szemmel a nőuralmat és a nőági örökösödést, s Kis Károly személyében nápolyi királyt ültettek (1385-ben)

a magyar trónra. Erzsébet azonban nem hátrált. Küzdött, ui: Erzsébet a küzdelmeiben Garai Miklós nádorra támaszkodott, aki életét adta az asszonyért.

fondorlatoskodott, végül merényletet szervezett Károly ellen, akit 1386. február 24-én

Visegrádon

megfojtottak – majd Máriát újra kikiáltották királynak.

De a történet itt nem ért véget, Erzsébet sem kerülhette el a sorsát. Neki az ellenségei 1387 januárjában, Novigradban

hasonló halált szántak: leánya, Mária királynő szeme láttára

kíméletlenül megfojtották.

ui: Erzsébet a küzdelmeiben Garai Miklós nádorra támaszkodott, aki életét adta az asszonyért.

ÉVA VASVÁRI kedves közlése

Globális felmelegedés

Az egész világ tudja, hogy a „gonosz fehér kibújás után azonnal rágatnák tövig a leendő emberek” autói okozzák. A Száhel övezet népei a őserdőket a krlátlan számú háziállataikkal.

Mátyás

IV. Bélával ellentétben vérbeli kapcsolata volt. Szerette és értette a csatározást.

Viszont a középkorban a főurak húst hússal ettek. Ami nálunk is életveszélyes volt.

150 éves küzdelem Szlovákiáért

NÉP AMELY KIHARCOLTA SZABADSÁGÁT

1843 - 1993

Mr. Slovak

Ubehlo symbolických 150 rokov (1843 – 1993), odkedy sa začal príbeh moderného slovenského národa, jeho spisovného jazyka a emancipácie, ktorý sa zavŕšil dosiahnutím štátnej nezávislosti Slovenskej republiky. Nezraďte seba, svoju identitu ani Slovensko. Mat' štát znamená život. 150 rokov, keď Slovensko môže byť Slovenskom.

Szlovák úr

Elrohant a szimbolikus 150 év (1843-1993), Ettől kezdődtek eseményei a modernizált szlovák népnek. , az írói – irodalmi nyelvének emancipációja. Mely betetőzött a független Szlovák köztársaság megalakulásával. Ne tagadd le identitásodat, és Szlovákiát. Független államban élni, az élet maga, ha Szlovákia, Szlovákia lehet.

Pál Maholányi

Kedves Magyar honfitársaim! Ugyanúgy, mint Ti, én is nagyon boldog vagyok, hogy elűztük ezt az országot kirabló gonosz bandát! Győztünk, győzött az igazság, és mindez a Ti, az ország lakosságának a segítségével sikerült, a Fiatalok, Idősek Fantasztikus lelkesedésével, kitartásával és Hazaszeretetével!!! Áldott legyen minden kéz mely szavazatával elhozta nekünk a Szeretetet, Békét, és Boldogságot! Meg kell csipdesni magamat, hogy ez valóban nem álom? Erre vártunk már 1989 óta! Ehhez a csodálatos győzelemhez kellett egy fiatal energikus, hazáját és népet szerető, önfeláldozó fiatalember, aki úgy vonzotta magához a népet, mint egy mágnes a vasreszeléket! Köszönet érte, MAGYAR PÉTER!!!

Kívánok hozzá sok egészséget, kitartást? Én azt kérem, hogy becsülj meg minden embert, aki téged

ehhez a hatalmas győzelemhez segített! Becsülj meg azokat az Embereket is, akik ezen a úton jártak már előtted is, önfeláldozó, áldozatos munkáikkal! Sok sikert kívánok az ország megfontolt, igazságos vezetéséhez! A holnap hajnali órákban, születésem 85. ik évfordulóját nem is tudtam volna emlékezetesebben megünnepelni mint ezzel a csodálatos győzelemmel! Olyan Győzelemmel melyet az egész világ megkönnyebbüléssel fog tudomásul venni, megünnepelni!

Az alább megosztott dallal Köszöntöm a Szabadságunkat!) Győzelemről énekeljen napkelet és napnyugat...!!!

II. András

Magyar király 1222. április 24-én adta ki az Aranybullát, a hatalomgyakorlás és az egyéni szabadságjogok normáinak aranyfüggőpecsétes okiratát. A székesfehérvári törvénylátó napok során közzétett királyi okmány évszázadokon át, hatott a magyar alkotmányos felfogásra, s eszmeisége ma is mérvadó. A 31 cikkelyből álló középkori „Alaptörvény” szerint az uralkodó hatalomnak is tiszteletben kell tartani a törvényeket, nem működhet önkorlátozás és kontroll nélkül, s biztosítani kell a tisztességes eljáráshoz való jog érvényesülését. Ha pedig a hatalom megszegi ígéreteit - ez feljogosít az ellenállásra.

ui: Új kormány készül hatalomba. Aranybulla, Aranybulla....

Kép: Aranybulla emlékmű (Rétfalvi Sándor alkotása) Székesfehérvárott (fotó: wikipedia)

Éva Vasvári

Zirc

Magyarország legmagasabban fekvő városa. Tengerszint felett kerekén 400 m. A legmagasabb falu ennek több mint duplája. Mátraszentlászló 820 m. (echte szlovál lakossággal).

Zirci apátság: A templom minden szobra tölgyfa”aranyozással, akárcsak a szószék, oltár, stb. A „vörös tornya” fehér színű, csak a csigalépcső 146 db lépcsője vörös márvány. A könyvtára gigantikus. Olvashatatlan, latin nyelvű könyvekkel. A rend történeti múzeuma nem a rendőrségről szól, hanem a ciszterci rendről. Az apátság természeti kiállítása. 2 db komplett apátság természeti

kiállítással. 2 db komplett mamut csont-váz, egy gypjasorszarvú csontváz, egy barlangi medve csontváz, barlangi hiéna, óriás ősszarvas, őstulok koponyák. Mindenhüllő, madár és emlős élethű preparátuma a saját élőhelyét ábrázoló „diórámában” van kiállítva. A szarvasbika bögő pózban, mellette egy dámszarvas bika és egy szarvastehén. Az "összes” gomba, lepke, rovar és bakonyi ásvány is látható. Kitömött vaddisznó pár. A Bakony óriási összefüggő erdő.

Losonci Miklós

Nagyszombati helyőrség bejegyzése 1947 április 18-án történt

Peter Janek

Jozef Tisót a kora reggeli órákban kivégezték a Pozsonyi Igazságügyi Palota udvarán. Tisót időszakos sajtó szerint a kivégzés kezdetétől hét perccel halottnak nyilvánította az orvos.

Semmi sem fehér és semmi nem fekete. Isten

tudja, hogyan lennének, ha nem kiáltották volna ki a Szlovák államot. A történelmi források szerint csak néhány órájuk volt rá, kevesebb, mint egy nap.

Robert Fábry

Kivégzése Dr. Jozef Tisónak törvényesített

Gyilkosság volt. Dr. Jozef Tiso nem volt semmilyen háborús bűnös, ahogy azt nagyon sok politikus - történész erősíti. A Londonban tárolt archívumban háborús bűnösök közt nevét Dr. Jozef Tiso nevét hiába keresnénk. Azért kellett meghalnia kíméletlen kötél általi halállal, mert kikiáltotta függetlenségét a Szlovák államnak. A nehéz háborús évek után igazán sok jót tett és éppen azért a nacionalisták nem túrték. Megpróbálkoztak kétszer is merénylettel ellene, ami nem sikerült. Nem írta alá a zsidó kódexet éppen arra való tekintettel el akart lépni, ezért a zsidó lakosság kérésére , és támogatásával megmaradt

funkciójában, mert az számukra kedvezőtlenül alakult volna. Hiszen Tiso nézete az volt, hogy a zsidókérdést békés rendeletekkel bántalmazások nélkül oldják meg. Hiszen Szlovákia volt az első, amikor kitudódott a zsidóság gyilkolása, leállította további zsidó vonatokat indítását a haláltáborokba. Dr. Tiso Továbbiakban megmentett 800 gyermeket a deportálástól a Német birodalomba.

A Vonatszerelvénnyel elé állt és kijelentette, hogy csak a holttestén keresztül vihetik ki a gyerekeket. A nácik erre a határozott kijelentésre elvonultak.

Dr. Tiso megmentette Besztercebányát, Zólyom városát és Breznót a megsemmisítő bombázásoktól. Ezzel sok életet mentett meg. Tette ezt úgy, hogy anyanyelvükön tárgyalt a német pilótákkal.

Saját maga mondta később, hogy tette azt azért, hogy megmentse a bombázásoktól az ártatlan lakosságot.

Nagyon szomorú sajnós, hogy ezt a mai napig, nem méltatják!

Eredeti szlovákból fordította: F R

Nem adjuk fel soha

„Mi nem adjuk fel. Soha, soha, soha nem adjuk fel.”

Nem szeretem, amit ez a rendszer csinált az elmúlt tizenhat évben. Nem szeretem a félelmet, a propagandát, a megosztást.

De ezt a három percet tiszteltem.

Mert egy brand igazi karaktere nem abban mutatkozik meg, hogyan nyer. Hanem hogyan veszít.

És aki vereség után is képes felállni és azt mondani „folytatjuk” – az nem hal meg. Az változik. Vagy

nem. De az a 2,5 millió ember, aki mögötte áll, megérdemelné hogy valaki azt mondja nekik: számítotok.

Most a másik oldalhoz fordulok.

Magyar Péter azt mondta: „Kezet kell nyújtani azoknak, akikkel szemben állunk.”

Ma este kiderült, hogy ezt komolyan gondolta.

Mert nyerni könnyű. A neheze holnap reggel kezdődik. Amikor kiderül, hogy a kampányból lesz-e kormányzás. A lendületből türelem. Az ígéretekből valóság.

A legveszélyesebb pillanat egy márka életében nem a bukás. Hanem a győzelem utáni első reggel. Amikor minden szem rád szegeződik, és mindenki azt kérdezi: „Na, és most?”

Huszonkilenc éves vagyok.

Ma este először az életemben láttam olyat, amit nem hittem, hogy meglátok: kormányváltást Magyarországon.

Nem tudom, mi jön. Senki nem tudja. Lehet, hogy jobb lesz. Lehet, hogy nem. Lehet, hogy a Tisza

beváltja az ígéreteit. Lehet, hogy nem.
 De egy dolgot tudok biztosan:
 Ma 77,8% felállt és azt mondta: számítok.
 És ez – akármit is hoz a holnap – soha többé nem
 vehető el tőlünk.
 Nem a Fidesz veszített ma. Nem a Tisza nyert ma.
 Ma Magyarország szavazott. Ennyien, ilyen

hangosan, ilyen egyértelműen – a rendszerváltás
 óta először. Ez nem egy párt győzelme. Ez egy
 ország ébredése.
 És aki egyszer felébred – az nem alszik vissza.

Szöveg: Rácz Dávid
 Fotó: Hevesi-Szabó Lujza

Gotthilf Schweickhardt

ITT NEM A NEMZETISÉGI
 ÖNKORMÁNYZATRÓL írok! Az, hogy továbbra
 is egy ember gondolatai valósulnak meg, azt
 természetesnek veszi. Az, hogy egy területet
 minden személyi következmény nélkül el lehessen
 venni, az nálunk megtörténhet. Az, hogy a lakosok
 jelzéseit nem veszi figyelembe az, akinek ez lenne
 a dolga, azt természetesen ez a személy magától
 értetődőnek tartja. A Polgármester vagy nem ismeri
 a jogszabályokat, vagy egyszerűen nem foglalkozik
 azzal, ami a dolga lenne. Az, hogy nem ismeri a
 közérdekű bejelentésről szóló törvényt, azt nem
 hiszem, mert már korábban is észrevételeztem,
 hogy nem ennek az előírásnak megfelelően
 tevékenykedjen. Tehát marad a másik variáció, az,
 hogy tudatosan nem veszi figyelembe a bejelentést,

s nem reagál rá. Amikor más szervek kötelezik a
 válaszadásra, akkor természetesen nem ez az Ő
 hibája, hanem a bejelentőé. Aztán a bejelentő ellen
 megindul a suttogás. Azt gondolom, hogy itt az
 ideje a változásnak ezen a szinten is, azzal, hogy az
 Önkormányzat az adott közösség érdekeinek
 megfelelően tevékenykedjen, s ne egy ember vegye
 át a szerepét. Ne feledje senki azt, hogy a
 Képviselő testület a Polgármester munkáltatója, de
 a lakosok az IGAZI MUNKAADÓK. A
 megálmodott és a nehezen megvalósult projektek a
 lakosokért legyenek, s ezzel a falunk valóban
 szépüljön. Talán a Tölgyfa utcai probléma is meg
 fog oldódni ezen cikk után. Köszönöm a figyelmet.
 Ďakujem za vašu pozornost! Vielen Dank für Ihre
 Aufmerksamkeiten.

DEDINA – FALU

A falu első utcája. Régi, eredeti elnevezése a falunk
 alapítói által, szlovákul még most is használjuk.
 Idem do dedini – megyek a faluba magyar
 megfelelőjét azonban sosem használtuk, de az
 őslakoságból a középkorúak még jelenleg is
 használják, a hajdani elnevezést. A mi falunk –
 „nasa dedina” bizony nagy bajban lehet, anyagi
 szempontokból, hiszen szlovák alapítóink első
 utcájára nincs pénz. VITAJTE U NÁS
 köszöntöttük, a szerény hajlékunkban betérő
 vendégeinket. A szlovák vendégszerető elődeink
 szokását mind a mai napig el nem felejtettük. Isten
 hozott tehát minden idegent, de ne az őslakosság,
 rovására! A belterületbe vont, dimbes-dombos
 területeken gödörmentes aszfaltozással vannak
 ellátva az utcáink.
 Nos a lényegre térve, csak úgy kötetlen beszélgetés

közben a polgármesterrel felvetődött a Béke utca
 aszfaltozása. Az Önkormányzatunk költségvetése
 kevés ahhoz, hogy új aszfalt réteggel fedjük be a
 „Dedinát” – Béke utcát. Ennek egy nagyon, nagy
 kardinális oka van, mégpedig az hogy községünk
 szerény költségvetéséből nem lehet kigazdálkodni a
 nagyon sok millió forintot. Ez idáig abban bíztunk,
 hogy mégis megoldódik végre községünk,
 (sokunknak szülőfaluja) csatornázása, és még a
 gázellátásban is reménykedtünk. Valami csoda
 folytán, előfordulhatott volna, hogy sikerül a
 csatornázási projektünk. Akkor viszont az, lett
 volna a jogos kritika, hogy miért történt
 csatornaépítés előtt az aszfaltozás. Tehát a teljes
 újraaszfaltozáshoz szükséges anyagi fedezet hiánya
 miatt, marad a foltozás.

F R

Kádár János

*Sokszor fogtok még,
emlegetni Engem!*

Kádár János 1912. május 26. született Fiumében, eredeti neve Csermanek János József volt, és nehéz, nyomorúságos gyermekkorát nevelőszülőknél töltötte Somogy megyében, majd Budapestre került, ahol iskoláit végezte és írógépműszerésznek tanult. Fiatalon csatlakozott a kommunista mozgalomhoz, és a párt illegális tevékenységeiben vett részt, többször letartóztatták, majd a háború végére vezető pozícióba került.

A második világháború után Kádár több fontos politikai pozíciót töltött be, köztük belügyminiszteri szerepet 1946 - 1950 között, és aktívan részt vett a kommunista párt hatalmi struktúrájának megszilárdításában. 1956-ban, az októberi forradalom idején kulcsszereplővé vált: október 25-én Ernő Gerőt leváltották, és Kádár lett a Magyar Szocialista Munkáspárt főtitkára.

A forradalom leverését követően Kádár megalapította a Forradalmi Munkás-Paraszt Kormányt, és hosszú időn át, 1956-tól 1988-ig de facto vezetője volt Magyarországnak, a szovjet típusú rendszer keretei között. Politikáját a szocialista elvekhez való hűség és a réalpolitika jellemezte, amely során igyekezett egyensúlyt teremteni a szovjet vezetés, a magyar érdekek és a nyugati világ elvárásai között. Nevéhez fűződik az 1956-os forradalom utáni kemény megtorlás, majd

a konszolidáció és a „puha diktatúra” kialakítása, amelyet gyakran gulyáskommunizmusnak vagy kádárizmusnak neveznek.

Gazdasági szempontból Kádár idején jelentős növekedés és életszínvonal-emelkedés következett be, részben az Új Gazdasági Mechanizmus bevezetésének köszönhetően, amely a keleti blokk viszonylatában ambiciózus reformcsomag volt, és a nyugati világ elismerését is kivívta. Politikája révén Magyarország a szovjet tömb többi országához képest viszonylag kedvező helyzetben volt, és a mindennapi élet problémáit részben sikerült kezelni, ezért az országot gyakran „a legvidámabb barakknak” nevezték.

**Micsoda országunk volt !
Mindent megtermeltünk,
még exportáltunk is !**

Kádár János 1988-ban vonult vissza aktív politikai szerepvállalásától, és 1989. július 6-án hunyt el Budapesten. Személye és politikája máig vitatott: egyesek diktátorként emlékeznek rá, mások a gazdasági reformok és az életszínvonal javulása miatt pozitívan értékelik örökségét. Kádár János a magyar kommunista párt vezetője és a Kádár korszak

irányítója volt 1956 és 1988 között. Vagyontalanul, anyagi javak nélkül hagyta el a világot. Követve Horthy Miklós kormányzónkat, aki családi birtokait, itt hagyva száműzetésben Spanyolországban fejezte be földi pályafutását.

Voltak idők voltak sajnos, vagy jó hogy elmúltak, eldönti az utókor.

Elfedett régi népi mesterségek

A drótostót

A drótostót törött cserépedények, korsók javításával, drótozásával és lyukas fémedények - tálak, lábasok - foltozásával foglalkozó vándoriparos volt.

A második világháborúig Budapest jellegzetes alakjai voltak. „Fazikat fítóoznyi”, „drótozni-fítóoznyi” kiáltással járták az utcákat, udvarokat. Többségük Árva, Trencsén vagy Liptó vármegyéből érkezett. A 20. század leghíresebb drótosai Aba új vármegyéből származtak. Az edényfoltozók között a szlovákok (tótok) mellett sok cigány is volt. Szerszámaikat, a munkájukhoz szükséges anyagot (fekete vashuzalt vagy sárgaréz drótot, szegecseket, csirizt stb.) hátukon faládjában hordták. Legfontosabb szerszámai: a kalapácsok, fogók, lemezvágó ollók, kézi üllő, lyukasztó, hidegvágó. A drótostótok jellegzetes ruházata volt a széles karimájú kalap és a bocskor.

A rábízott munkát gyakran a konyha, vagy a ház küszöbén ülve végezték el. Elővették szerszámaikat, amelynek része volt a kalapács, a lemezvágó, az olló, a lyukasztó, a csirizdoboz. A csiriz olyan ragasztóanyag, mely lisztből, víz hozzáadásával készült. A lyukat előbb szabályos kör alakúvá alakították, majd rákenték a foltra a csirizt, a szegecset is ráhelyezték, és kalapáccsal azt laposra verték. Horganyzott lemezzel is foltoztak.

Aki drótosnak állt, gyakran az év nagy részét otthonától távol töltötte. Nagy távolságokat járt be többnyire gyalog, a hátán cipelve egy egész műhelyét. Szerényen étkezett és ott aludt, ahol ráesteledett. Az otthon maradt asszonyokra hárult minden munka a ház körül, akik csak a téli hónapokban számíthattak férjeikre, akik – hacsak nem itták el amit megkerestek – a hazavitt pénzből biztosíthatták családjuk következő évi megélhetését. Az ügyesebbek, vagy a szerencsésebbek össze tudtak annyi pénzt gyűjteni, hogy felhagyhattak a vándorló életmóddal és saját műhelyt nyitottak valahol.

A háború a fővárosnak ezt a színfoltját magával sodorta. Nagytarcsán az 1960-as években még dolgozott egy drótostót. Kerékpárjára akasztott faládjával, a hátsó csomagtartóra kötözött bádoglemez köteggel járta a falut. A modernizáció azonban végül az ő szakmájukat is fölöslegessé tette.

A korrektség kedvéért, ki kell egészítenem, azzal, hogy Isten éltesse minden nemzetiségünket, akik

izzadtsággal, és ha kellett vérükkel is áldoztak a közös haza Magyarország oltárán! Sajnos nem mindig lettek megbecsülve. Szlovák előnévvel még kalauz, vagy egyszerű vasúti bakterek sem lehettek elődeink. Nemzetiségeink nélkül viszont nem lett volna VELKÉ UHERSKO – NAGY MAGYARORSZÁG, de mondhatnám németül, délszlávul, románul, ruszinul, és számos nemzetiségünk nyelvén, melyek részei voltak a közös hazánknak Nagy Magyarországnak. "Tetszettek volna megbecsülni a nemzetiségeket". Akiket degradálóan, neveztek el: drótostótnak, buta

svábnak, bocskoros románnak,- hülye oláhoknak, bosnyákoknak, „Kutya Szerbia” kijelentések és sorolhatnám tovább. Annak ellenére, hogy nagyon sok nemzetiségi magyar nevet vett fel, a Trianon előtti Nagy Magyarország területén az akkori statisztikai jelentés szerint is az elnyomott nemzetiségek voltak többségben. A tények bizony makacs dolgok, amikről ha nem is ildomos beszélgetni, azért tények maradnak!

F R

BÖLCS MONDÁSOK

Tibor atya gyűjteményéből

A jól elvégzett munka
egyetlen jutalma,
hogy elvégezhetjük.
MAHATMA GANDHI

Van e varázslatosabb szépség
A világon, mint egy szép,
Fiatal anya, akinek egy egészséges
Gyermek van a karján?
IVAN TUGENYEV

Politikusnak készültem, azonban,
Hamar kiderült, hogy
Nem való vagyok erre a pályára,
Mert a nyilvánosság előtt
Nem tudok bukfencet vetni
MÓRA FERENC

Az a hit, ami az igazsággal
Ütközve elpárolog,
Nem érdemli meg
A ragaszkodásunkat.
ARTHUR CLARKE

A jóság mindig szép
- a szépség nem mindig jó.
KARINTHY FRIGYES

Jó ember vagyok,
Nem haragszom arra,
Akit megbántottam.
IGNOTUS

A divat végül is nem más, mint
Tudatosan terjesztett járvány.
G. B. SHAW
De sajnálatra méltó
az az asszony, aki
szerelmes is, érényes is!
LA ROOCHEFOUCAULD

A szerelem különböző emberek
Között olyan törekvés, amely
A különbségek kiegyenlítésére
Törekszik. Ezért minden törekvés
Átmenetileg harmonikus.
Lelkiállapotot eredményez, célját
tekintve azonban reménytelen.
ASZLÁNYI KÁROLY

A valódi megismerést a szív adja,
azaz a szeretet.
Csak azt ismerjük, amit szeretünk.
LEV TOLSZTOJ

Tótkomlós

Délalföldi szlovákságunk jelentős városa 280 éves

A mostani hétvégén nem csak a Békéscsabán Lázár utcában, hanem Tótkomlóson a város 280 éves évfordulójának ünnepein is megtaláltok minket is és a szokásos söreinket is .

-Tótkomlós, Multifunkciós Piacter.

Tento víkend nás a naše obvyklé pivá nájdete nielen na ulici Lázár v Békésskej Čabe, ale aj v Slovenskom Komlóši, na oslavách 280. výročia mesta. - Slovenský Komláš, Nové Trhovisko.

Ferenc Zelman

Rőzsehordás

Az emberi erővel végzett teherhordás egyik jellegzetes eszköze – A bazárka

A bazárka (rőzsehordó, kákó, galucs) teherhordó eszköz, amelyet két azonos méretű, Y alakú husángból készítettek és amellyel főként rőzsét hordtak az erdőről.

Előállításához szívós, nehezen repedő, de könnyű fát használnak (pl. som-, gyertyán- és vadkörtefát). A két villás ágú fa hossza 110–120 cm, a villaágak nyílástávolsága – ahová a rőzsét rakják – 40–50 cm. Ezeket az Y alakú husángokat 4–5 deszkapánttal szilárdan, csapolással összefogatják és ellátják két hevederrel, amelyeknek segítségével az egész alkalmatosságot a hátukra tudják venni. Miután a 100–120 cm hosszúra vágott tűzifát rendszerben a bazárka ágai közé fektetik, a 30–40 kg súlyú rőzseterhet hátukon cipelik több km távolságra, az erdőből a faluba.

A bazárka a magyar nyelvterületen szórványosan található meg. A Soproni-hegységben rőzsehordó, a Börzsönyben bazárka, a debreceni erdőségben kákó, Beregben, a Szernye-mocsár vidékén galucs néven ismeretes. A Börzsöny vidéki községekben minden háznál volt egy-két bazárka. Férfiak ritkán használták, a rőzsehordás a nők munkája volt. – A bazárkához hasonló teherhordó eszközök

ismeretesek cseh és a nyugati szlovák, valamint alpesi német területeken. Feltehető, hogy a bazárka német telepes csoportok révén honosodott meg a magyar nyelvterület néhány pontján.

- Nagyobb gyerek-legényke korunkban, de még a múlt század 1960-as évek végéig, sőt még azután is gyűjtöttünk rőzsét és hordtuk haza a fentiekhez hasonló módon. A palackos gáztűzhelyek elterjedése kényelmi szempontokból kiszorította az erdei rőzsegyűjtés évszázados hagyományát.

/Forrás : Magyar Néprajzi Lexikon/

Fotó: Fahordás bazárkában – Kemence - Hont vm.1937. (Gönyey Sándor felv. Néprajzi Múzeum).

Csodálatos látvány

El kell ismerni, hogy valóban nagyon szépen rendezett a most már hajdani, még az áldott emlékezetű Csuport Sándor tanácselnökünk közreműködésével kialakított sportpályánk.

Így még jobban érvényesül a mögötte ékeskedő Szentlászló újabb-kori történetének legmonumentálisabb épülete.

„Minden nagyon szép, minden nagyon jó – éljen Szovjetunió!”

Idősebbek még emlékszünk erre a mondásra, így arra a rendszerre is, amit most „ABBAN AZ ÁTKOSBAN” mondással emlegetünk. Nos, azóta nálunk ie elment egy másik rendszer. Sőt most nemrég már kettő is.

Sebaj, rendszerek jönnek, és mennek. A valóban falusi viszonylatban igen jelentős beruházást igénylő létesítmény viszont itt marad a falunkban, és ez a lényeg! Legyen bárkié a dicsőség, de a dicső lovagkirályunkról elnevezett Szent László

községünké, tehát miénk a haszon. Ehhez viszont minden helyben lakó honfitársunkat kell érteni! A létesítmény befejező munkálatai most már napokon belül elkészülnek és átadásra kerül, a valóban igen szép létesítmény.

Elődeink humoros esetei 12 megtörtént esemény

NÁLUNK EZT MÁSKÉPPEN HÍVJÁK

János bácsi legénykorábban a két háború közti időkben Leányfalun, egy úri villában szolgált. A ház úrnője meg akarván látogatni a szomszédos Tahiban élőtestvérbátyát, Jánossal befogatta hintójába a két kipihent paripát. Miközben szállt fel a hintóra, a lovak megmozdultak, az úrnő hanyatt esett, szoknyája a nyakába borult.

- Látod János, mekkora pechem van!?

János erre fejét tekergetve megjegyezte.

- látom hát, nagyságos asszony, de mifelénk ezt másképpen hívják!

MIKOR FOGOK VÉGRE PIHENNI

Gusztai bácsit vakbélgyanúja miatt mentővel szállították az ORFI kórházba. Ő az injekciótól is nagyon félt, hát még az operációtól!

- Ez az operáció nagyon egyszerű, egy óra múlva már lábra állhat. Nemsokára már segítség nélkül tud járni. Azt követően már haza is mehet.

Nyugtatta őt az orvos.

- Drága doktor úr – sóhajtott Gusztai bácsi – mikor fogok végre pihenni?

A ROKONI HÁZASSÁG TILTVA VAN

Gusztai bácsi néhanapján szeretett a pohár fenekére nézni. Egyik alkalommal, a hosszan tartó kocsmai disputát követően a megszokottnál is ittasabban tért haza.

Felesége felháborodva ordítani kezdett.

- Jobban jártam volna, ha inkább egy majomhoz megyek feleségül.

- Nono asszony, a rokon házasság tiltva van!

EBÉD A KISRIGÓBA

Munkamegrendelés végett egy idegen férfi kőművest keresett a kocsmánkban.

- Hol találom Misit? –kérdezte az idegen az asztalnál ülőktől.

- Elment a Kuttyával ebédelni a Kisrigóba.

Az idegen férfi nem tudta, hogy Misi barátját, Attilát „Kutyának” becézik az ismerősei, ezért meglepetten kérdezte:

- Miért, annyi pénze van, hogy ebédeltetni viszi a kutyáját?

MŰFOGSOR

A bőbeszédű Sándor nagy lendülettel meséli ivócimborájának:

- Képzeld el Imre, a lányom telefonált, bele fognak fűrni a számba, hogy legyen mihez rögzíteni a fogsoromat. Minek menjek, nem voltam eleget a kórházban? Igazam van Imikém? – hadarta egy szuszra Sándor.

- Valóban igazad van Sanyikám, de inkább neked adom a fogsoromat, oszt kérj egy fröccsöt, jobban jársz! – válaszolta barátja.

NEM IS VOLTÁL HÁBORÚBAN

Pista bácsi miután megivott néhány pohárával, szidni kezdte feleségét.

Az asszony nem hagyta magát, visszafeleselt:

- Csak tudnám mitől vagy ilyen ideges?

- Elhallgass, mert ezt a nyavalyát még a fronton szereztem.

- mondta fölényesen a férje.

- Nem is voltál a háborúban, mikor jöttek az oroszok, elbújtál a forrázó teknő alá!

DAVAJ SZPICSKI

A második világháború végén, 1944 karácsonyán falunkat is megszállták a Vöröshadsereg katonái.

Élelmet, italt és szállást, na meg fehérnépet is keresvén járták a házakat. Akkoriban a gyufának is nagy értéke volt. Az egyik katona betért az idős megözvegyült Margit néni házába, akinél a fia lakott feleségével.

- Mamka, davaj szpiciski! (Anyóka, adjál gyufát). Nos szlovákul ez egészen mást jelent, ezért az idős nagymama felháborodottan rászólt az orosz katonára:

- Hagyjál békén, én már öreg vagyok az ilyesmire, de ott van a fiatal menyem, kérjél tőle!

KI EZ A BÁCSI?

A két háború között az iskolánkban még ki volt akasztva a falra Ferenc József császár házassági képe. Az akkoriban szokásos év végi szóbeli

felmérő vizsgán, amely a tanfelügyelő jelenlétében történt, a kántortanító úr a falon függő képre mutatva megkérdezte az egyik tanítványát:

- Ki ez a bácsi, Bertuska?

- Hát, szakálás zsidó! – válaszolta a leányka.

- És aki mellette van? – tette fel a kérdést mosolyogva a tanfelügyelő.

- Hát, az biztos a felesége! – vágta rá határozottan Bertuska.

HAGYD MÁR ABBA, SZOMSZÉD!

Az áldott emlékezetű, jó lelkű Pali bácsi udvara határos volt a plébánia épületének udvarával, így jó kapcsolatba került a plébános úrral. A jó kapcsolatot néha egy – két pohár borral is ápolták. Pali bácsi idősebb korában vasárnapi szentmisére leginkább a közeli kápolnába járt. Egyik vasárnap reggelén kápolnába menet borospincéjébe is betért. Miután a megszokott helyén kényelmesen elhelyezkedett csöndben, nagy áhítattal hallgatta a szentmisét. A prédikációt azonban hosszúnak találta, ezért ajkaival nagyot cuppantva kezével indulatosan legyintve felkiáltott:

- Hagyd már abba, szomszéd!

GUSZTI BÁCSI TÖMÖR VÁLASZA

Gusztai bácsi a szomszédos Pilisszentkeresztről nősült a falunkba. A helybeli emberekkel járt erdei munkákra. Az egyik alkalommal munkavégzés közben hajdani falubeli ismerősével, a pilisszentkereszti erdőszel találkozott, aki szívélyesen üdvözölte, majd megkérdezte:

- Hogy van Gusztai bácsi?

- Ó, hogy lehetnék? Jól élek, akár a meztelen a tüskésben!- felelte vidáman Gusztai bácsi.

DÖGLÖTT MADÁRNAK MINEK KALITKA?

A Szentendrei Erdészethél csemeteültetést végeztek asszonyaink. Pista bácsi néhány idősebb férfival velük tartott. Munka közben Pista bácsi dolgát végezni félre vonult. Visszajöve a csoporthoz, nadrágját elfelejtette begombolni. Éva ezt észrevette, majd hangosan rászólt.

- Hej, vén bolond, legalább gombolja be a nadrágját!

- Jaj Évikém, döglött madárnak minek a kalitka! – válaszolta kezével legyintve, mosolyogva Pista bácsi.

Könyves Kálmán királyunk

21 éves uralkodása után 1116. halt meg a legműveltebb, legolvasottabb királyunk. Elődjének Szent László királynak falunk védőszentjének halálát követően került a királyi trónra.

Az elhunyt királynak három leánya volt, de fiú utódja nem Így kitörhettek volna az Árpád-háziaknál szokásos trónviszályok. I. László trónutódjának Géza fiát, Álmost választotta. Előnybe részesítette őt bátyja Kálmán előtt,

akinek a trónra nagyobb igénye volt. A Képes krónika szerint a király nem adott elsőbbséget az első szülöttnek, „mert érezte, hogy vért fog ontani”. Álmos volt az utolsó fejedelem. László király kinevezte őt Horvátország keleti részének fejedelmévé. Kálmánnak, mivel állandóan a „könyveket bújta” püspöki posztot adott.

I. László királyunk váratlan halála után, az új uralkodó Kálmán lett. A képes krónika szerint: „Álmos olyan őszintén és szerényen tisztelte saját bátyját Kálmánt, hogy neki hagyta a királyi koronát.” Kálmán folytatta elődjének hódító hadjáratait. Leginkább a halicsi fejedelemségek ellen. Magyarországhoz csatolta egész Horvátországot és Dalmáciát. Birodalmat alapított, amelynek területe évszázadok alatt nem változott.

Megerősítvén a királyi hatalmat, megszüntette a királyi birtokadomány szerinti fejedelemséget. Testvérét Álmost felmentette Horvátország vezetői posztjáról. Közöttük hosszan tartó viszályok törtek ki. Álmos a határon túl keresett támogatást. Előbb németeknél, azután Lengyelországban. Lengyel katonasággal átjött Magyarországra, de harcra a két testvér között sor nem került.

Kálmán király végül foglyul ejtette Álmost, és annak fiával, Bélával együtt magvakította és őket a

Dömösön lévő kolostorba bebörtönözte.

Kálmán sok törvényt adott ki. Uralkodása alatt Magyarország jól szervezett feudális állam lett. Mivel, mint püspök sokat forgatta a könyveket a Könyves (Tanult) előnevet kapta.

Kunok királyi szolgálatban

A kunok Kárpátokon túli törzsek besenyőkhöz hasonlóan a 11. század második felében gyakran fenyegették Magyarországot. Néhányszor betörték az országba és pusztítottak a királlyal

szembenállók is, például a trónról letaszított Salamon I. László ellen. Kunokkal szövetkezett Kálmán ellen testvére Álmos. A hadjárat kudarcra végződött. Kálmán király utána saját szolgálataira állította a kunokat, és Magyarországon több helyre telepítette őket. Előbb palócföldön, és Mátraalján. Mindenek előtt őrző szolgálatokat láttak el.

Kegyetlen büntetés magvakítással

Az akkori büntetések nagyon szigorúak voltak. Például I. László Rendeletek könyvében íródott: „Amennyiben szabadembert vagy szolgát lopáson fognak, akasszák fel.” Másik helyen ismét rendelkezik: „Szolgának vagy szabadembernek, ha libát lopott vagy kakast, legyen kiszúrva egyik szeme...” A törvényt magas büntetésekkel alapították, vagyon és szabadságvesztés. A büntetés gyakran a megvakítás volt. Így egyenlítették ki könyvelésüket egymás között az Árpád-háziak is. I. István király Nyitra várában megvakította édes unokatestvérét Vazult. Kálmán meg testvérét Álmost és annak fiát, Bélát a későbbi királyt.

Híres mondása: „Boszorkányok pedig nincsenek, róluk szó többet ne essék”

Részlet, az Uralkodóink egy évezreden át c. 2010. megjelent könyvemből

Impresszum:

A szerkesztőség címe: 2009 Pilisszentlászló, Petőfi S. u. 55.

Felelős szerkesztő - kiadó: Franyó Rudolf

E-mail: franyorudolf@citromail.hu | Tel.: 06 20 947-9243, 06 26 338-093

Megjelenik havonta • Iktatószám: CE/15092-2/2015